

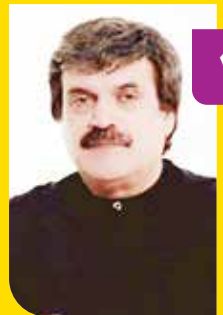
گلریز و صبح پیروزی

جز آهنگران هم بودند سرود و نوحه خوانانی که صدایشان از روزگار جنگ در گوشمان ماندگار شد.

«صبح پیروزی» یکی از سروده‌های انقلابی دهه ۶۰ است که پس از آزادسازی خرمشهر در سال ۱۳۶۱ با صدای محمد گلریز منتشر شد و به دلیل حال و هوا و مضمون بسیار مورد استقبال قرار گرفت. این اثر ارکسترال «صبح پیروزی» در ساختار موسیقی سنتی ایران و به شکل سرود ساخته و اجرا شده است. شاعر آن حمید سبزواری است و احمدعلی راغب آهنگسازی آن را به عهده داشته و مجتبی میرزاده تنظیمش کرده است.

پدر سامی یوسف در روزهای جنگ!

«خلبانان» یا «پرواز کن» یکی دیگر از آثار ماندگار دوران دفاع مقدس است که در سال ۱۳۶۰ با صدای

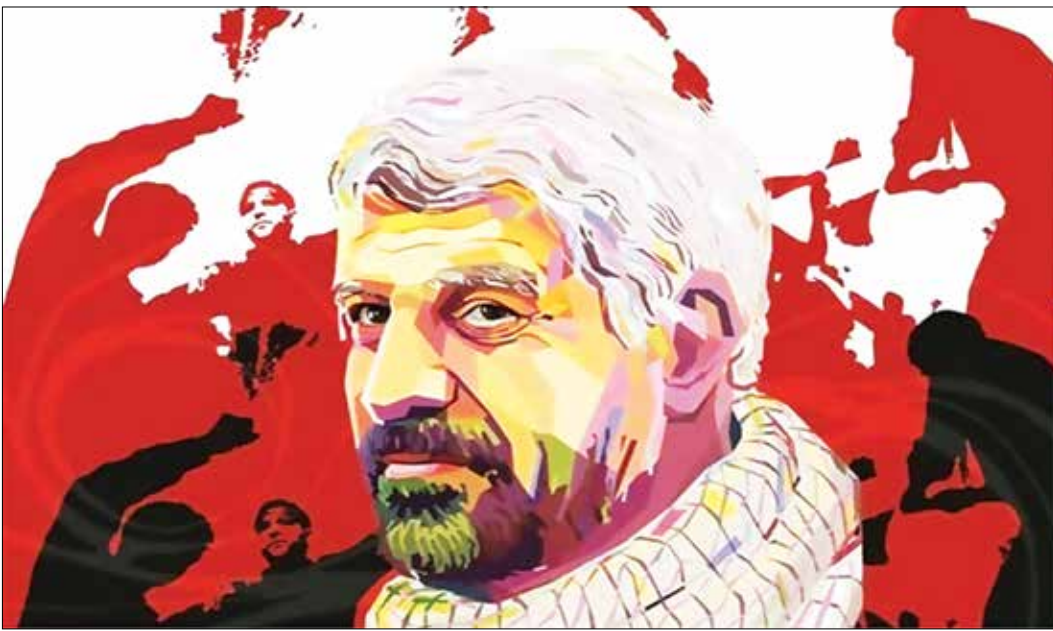
جمشید نجفی منتشر شده است. نجفی از خوانندگان کوچک‌بازاری دهه ۵۰ است که برخلاف اغلب همکاران و هم‌نسلانش پس از انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی در ایران ماند و مهاجرت نکرد و با تغییر در نحوه فعالیت‌هایش به تولید اثر ادامه داد. شاعر، آهنگساز و تنظیم‌کننده «خلبانان» که حال و هوای حماسی دارد، فیروز برنجان معروف به بابک رادمش و پدر سامی یوسف است.

در راه کربلا با صدای آقای شریعت

اکبر شریعت که خود یکی از رزمندگان دوره دفاع مقدس بوده و برادرش نیز در جنگ تحمیلی به شهادت رسیده،

نوحه «کربلا کربلا» را در سال ۱۳۶۳ خوانده است. این نوحه در آن مقطع به دلیل شیوه خواندن و نوع شعر اتفاقی نو محسوب می‌شد. فیلم اجرای نوحه «کربلا کربلا» در برنامه «روایت فتح» ساخته شهید مرتضی آوینی به روی آنتن تلویزیون رفت و این گونه بود که شنیده شد و مورد توجه مردم قرار گرفت.

نوحه‌های حماسی

محمدصادق آهنگران از مداحی در مساجد تا حضور در خاکریزها

به گردان و لشکر به لشکر می‌رفتیم. شب عملیات هم در یک قسمت من در قرارگاه بودم و دعای توسل را برای فرماندهان می‌خواندیم، چون می‌خواستند رمز عملیات را بگویند. در کنار من هم آقای معلمی بود. رمز عملیات را نیم ساعت یا یک ساعت جلوتر به من می‌گفتند و او در گوشه‌ای می‌نشست و رمز عملیات را در شعر می‌گنجاند. ما هم همان‌جا در قرارگاه می‌خواندیم و پخش می‌کردند. غیر از قرارگاه و جلوتر از آن می‌رفتم پیش بچه‌هایی که می‌خواستند بروند خط مقدم با بلندگوی دستی تکه‌تکه برای آن‌ها می‌خواندیم تا راهی جبهه‌ها شوند. فردای آن روز هم می‌رفتیم برای روحیه دادن به بچه‌هایی که با یک پاتک دشمن مواجه شده بودند. گاهی هم می‌شد آنجا در کانالی یا خاکریزی جمع می‌شدیم و این توسلات را داشتیم. عملیات که تمام می‌شد به هر حال عده‌ای زخمی و شهید می‌شدند. برای شهدا دوباره به شهرهایشان می‌رفتیم یعنی کار ما در چند مرحله بود. چون تلویزیون هم برنامه‌های ما را پخش می‌کرد، شعرهایی که می‌گفتیم به قول خودمان می‌سوخ و تکراری می‌شد و مجبور بودیم دوباره درست کنیم. ما این آقای معلم پیرمرد را آن موقع خیلی زحمت می‌دادیم.»

استقبال ویژه از حاج صادق

فیلم‌ها و تصاویر زیادی از حضور صادق آهنگران در جبهه‌ها وجود دارد اما روایت علیرضا موحد علوی مدیر مطالعات تاریخ شفاهی مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس هم از او جای شنیدن و خواندن دارد. موحد در گفت‌وگویی درباره آهنگران

در حالی که سرود تازه‌ای از صادق آهنگران به پیشوازشان می‌رفت؛ ملغمه‌ای از شادی و غم، شیرینی و تلخی، سپید و سیاه.

همراهی همه این‌ها یعنی غم، شادی، شیرینی و تلخی بارزترین ویژگی‌ای است که در قطعه‌های خوانده‌شده توسط حاج صادق آهنگران به چشم می‌خورد. مواردی که با سوزی مدام همراه هستند و شنیدنشان هم‌زمان بغض و لبخند را همراه با طنین حماسی روانه قلب شنونده می‌کنند.

آهنگران تجلی این مداحی‌ها و این شعرها و اثرش را در ۸ سال دفاع مقدس می‌داند و می‌گوید: مدت‌ها است که چه داخل کشور و چه مواردی در خارج از کشور اقداماتی در این راستا انجام دادند چراکه حساس شده‌اند که ببینند چه چیزی در این مداحان و این مداحی‌ها بوده که در انقلاب و هشت سال دفاع مقدس دوام داشته‌اند و قوت گرفته و قوت داده‌اند. اوج این ماجرا هم همان ۸ سال دفاع مقدس بود حتی در آن مقطع اکثریت مداحان که از جاهای مختلف کشور می‌آمدند بیشترین جمعیت رزمنده‌ها را به خود اختصاص داده بودند.

او درباره فعالیت‌های آن دوران داشتند هم بیان می‌کند: «بر اساس عملیاتی که داشتیم ما باید در چند مرحله این اشعار را آماده می‌کردیم و می‌خواندیم. هر عملیاتی قبل از شروع جذب نیرو می‌خواست و من شهرها را می‌گشتم از زاهدان گرفته تا مشهد، شیراز، کرمان بود، مازندران و... بعد که بچه‌ها به جبهه‌ها می‌آمدند چون آنجا زمان خیلی دیر می‌گذشت و خسته می‌شدند، آنجا در خیمه‌هایشان برنامه داشتیم. گردان

محمدصادق آهنگری که معروف است به صادق آهنگران به واسطه صدایش از روزهای جنگ گرفته تا امروز در ذهن خیلی از ما جا خوش کرده و مداحی‌ها و طنین قطعاتش شده یادآور بخشی از آنچه که روزی بر این خاک گذشته است. آهنگران که متولد ۱۳۳۶ است در اهواز به دنیا آمده و فارغ‌التحصیل لیسانس رشته زبان و ادبیات فارسی است.

می‌گوید صدای خوبش ارثیه‌ای از پدرش است و از این ارثیه این‌طور تعریف می‌کند: «به لطف خدا صدایم از اول خوب بود، چون خانواده‌ای مذهبی بودیم و پدرم اهل مسجد و حسینیه بود، تقریباً در همان محیط بزرگ شدیم. از لطف خدا و برکت پدر و مادر مداح شدیم. ارثی هم بود. پدرم هم صدایش خوب است. کلاً خانواده پدری ما صدایشان خوب است و البته از خانواده مادری هم هست که صدایش خوب است.»

او از کودکی در شهر دزفول در مسجد و محله با مداحی‌های معروف شده و صدایش روزبه‌روز پخته‌تر می‌شد. در واقع کارش را از همان زمان‌ها با نوحه‌سرایی در هیئت‌های مذهبی شروع کرده بود و بعد هم در جبهه این مسیر را ادامه داد.

تجلی مداحی در دوران دفاع مقدس

آهنگران وصل است به خاطرات نوجوانی خیلی از ما، وقتی کاروان رزمندگان می‌رفتند و رادیو صدای مارش نظامی پخش می‌کرد و سرود پیروزی می‌خواند و در بخش دیگری هم آمار تلفات دشمن را می‌داد؛ بعد هم کاروان شهدا و زخمی‌ها برمی‌گشتند